

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 2. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Iz tiskarstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Slovenski mladini...

Trst, 11. maja

Ah, kod mi mladeniči hodimo,
In tratimo mlade moči!...

Človeka, ki le količkaj primerja mladino nam sosednih kulturno razvitejših in gospodarsko silnejših narodov z našo slovensko mladino, se mora lotovati žalosti, strahu, obup... Tam toliko bujno se razvijajočih izobraževalnih, političnih, strokovnih, športnih i. dr. organizacij tu pri nas krčevito obešanje na peščico zastarelih, brezsmiselnih načel, za katera se že toliko let na nesrečo in pogubo našega naroda pretepajo in klati, dve slov. stranki... Tam vriskajoče navdušenje, mlada razboritost, idealno požrtvovanje in delovanje v prid in blagor svojega naroda, tu pri nas mrtvilo, razkropljenost, brezbržnost, vodenost...

Človek nehoti premislja o bodočnosti. Kaj bo s tem narodom, če se bodo razmere razvijale tako naprej? — Na severu nam pohlepni Nemec s pomočjo avstrijske, Slovane z večnim strupom mržeče vlade odtrgava kos za kosom naše rodne grude, one grude, ki so jo naši, v njej počivajoči pradedi, s svetim znojem in trudom posvečeno in oplojeno zapustili nam, svojim potomcem. — Na vzhodu preže na našo zemljo kakor lačne hijene oholi Madžari s svojo nenasično, barbarično osvajačo požrešnostjo. — Na jugozapadu pa prečkani Italijani s svojim brezčutnim zatiranjem vsega, kar je slovensko...

To so tako brezupne razmere, da naravnost kričijo, — kričijo po odpomoci! — Slovenska mladina — in mi držimo roke križem...?

Ali smo res popolnoma pozabili na one srečne solnčne dneve, ko so se tisoči slovenskih mladeničev z vriskajočim srecem zakadili v sovraga svoje svobode, jezika, domovine, ter ga zmelj v prah...? Ali smo res pozabili, kako krasno je sijalo solnce, ko smo se zmagovalni, prepevajoč in ukajoč vračali preko cve-toče poljane na svoje domove.

Ah, to je kakor bajka, kakor medel spomin na solnce zlate samostojnosti slovenskega naroda, ki je zašlo davno, davno...

Prišlo je robstvo, prišlo je trdo tisočletno zatiranje in hlapčevstvo... Slovenski trpin je hodil z upognjenim hrbtom za plugom ter gledal v tla... Če se je poskusil le količkaj vzrav-nati ter pogledati kvišku, da bi videl solnce, mu je takoj zažvižgal okrog ušes neusmiljeni bič nemškega valpeta...

Suženstvo se nam je usesalo v kri in mozeg. Pasja ponižnost in sramotno kleče-plaštvo ste postali dve najizrazitejši in naj-žalostnejši črti v značaju našega naroda.

Ali je res ni poti iz tega sramotnega moč-virja, v katerem tako žalostno živitarimo?

Slovenska mladina, ta edina, ona edina more in mora postati rešiteljica! Združimo se, kar nas je mladih, idealnih in močnih, strnimo se v sklenjene vrste, zakladimo se v sovraga, poženimo ga z grobov svojih dedov, vrzimo ga brez pardona s svoje zemlje... ne dopuščajmo, da nam vzame niti pedi več naše svete rodne grude! — Ali pa se morda ne moti nemški pisatelj Arkolay, ki nas imenuje **cestne pometeče ter pravi, da smo samo zato na svetu, da snajžimo svetovni zgodovini čevlje?! Gorje nam, če ne!**

Kar nam je vzel na severu Nemec, na jugu Italijan, na vzhodu Madjar, to je več kakor

ukradeno, to je rop... in kdor se združi z ro-parjem, kdor podpira tolovaja, ta je sam naj-hujši tolovaj!...

Obračunajmo pa tudi z onimi našimi sta-rimi lokavimi in sebičnimi političnimi i. dr. li-siaki, ki so zaneli ter se na vse možne načine trudijo vzdržati v našem narodu najhujšo ne-varnost za njega razvoj in obstoj, t. j. klerika-lizem. — Proč z vsemi, ki nas razdvajajo ter s tem slabe našo odporno silo! Proč z vsemi, ki vzlic tolikim trpkim izkušnjam in razočara-njam, pa bodisi tudi le za mrvico upajo v spravljenost naših najzaprtejših sovraž-nikov Nemcev, Italijanov in Madžarov, — ali jim celo kakor neznačajni psi ližejo pete!... Proč z brezsmiselnim in brezplodnim bojem za preperela načela, ki ima v organizmu naroda samo še pomen ostudnega črva, ki grize in gloje drevo pri koreniki!

Čuvajmo, bodimo neizprosni!

Ako se slovenska mladina, ta speči lev, skoro ne vzdrži ter ne začne vršiti svoje ve-like vzvišene misije, — gorje slovenskemu na-rodu!... Prišli bodo nadenj časi in viharji, ka-koršnih ni še imel in kakoršnih prav gotovo ne preživi...

Hotel sem to omeniti, ker se je v zadnjem času začelo v Trstu neko gibanje za organi-zacijo vseslovenske oziroma jugoslovenske mladine z geslom: **Narodnost in socialnost.**

Mogoče pa ni več daleč oni začeljeni dan, ko svetu dokažemo, sijajno dokažemo, da mi-smo, kakor nas laskavo imenuje kulturni **ne-mški pisatelj Karl Jentsch**, — »gnoj, na katerem rasto drugi narodi...« Na krov, slovenska mladina, na krov za našo ukradenko nam svo-bodo, za naš od vseh strani ovirani in prezi-rani kulturni napredek! Na krov, da ne bomo prepozno pretakali solz na grobu poslednjega Slovenca, obkoljeni krog in krog od najlutej-ših sovražnikov!... »Svoboda in pravice, ki mu gredo... posamezniku in narodu«, bodi naše geslo!... Kakor ozračje pretresujoč grom naj zabobni nad našo domovino, visoko in mogočno: **Mladina vstaja!**...

Mi gremo naprej, mi strelci —

Pred nami plamen gre skož noč

Kot Bog pred Izraelci —

Jozua.

JOSIP WESTER.

Reformni srednješolski zavodi in naši odnosi.

(Dalje.)

B. Reformni zavodi.

Kakor znano, je zborovala na Dunaju v dneh od 21. do 25. januarja leta 1908 od na-učnega ministrstva sklicana srednješolska en-akta, katere so se udeležili poleg šolnikov za-stopniki ministrstva, znanstveniki, pedagogi in visokošolski profesorji, vojaški dostojanst-veniki itd., tudi zastopnice ženskih vzgojeval-nih zavodov.

Uspeh te enquete se je pokazal še isto leto v naredbah naučnega ministrstva z dne 8. av-gusta 1908, št. 34.180. S tem odlokom se je namreč načelno dovolilo, da se smejo (poleg obstoječih 4razrednih realnih gimnazij) o-snovati tudi novo organizirani osemrazredni za-vodi, t. j. osemrazredne realne gimnazije (tip A). Razun teh se sme tudi poskusiti z re-formnimi realnimi gimnazijami (tip B). To sta

dva nova reformna tipa srednje šole. Tretji pa je takozvani »dečinski tip« (tip C) realne gim-nazije; že leta 1907 je bilo naučno ministrstvo dovolilo, da se občinska realna gimnazija v De-činu ob Labi preosnuje v višjo realno gimna-zijo s posebnim učnim načrtom. Sedaj je ta za-vod v upravi države in tvori takozvani »de-činski tip«.

Tako torej imamo v državi troje vrst re-formnih zavodov. Že ta trojnost kaže, da se se-daj še poskuša, kateri tip se najbolje obnese. A že vsa znamenja kažejo, da se bo najprej in najbolj udomačila osemrazredna realna gimna-zija (tip A). Po statističnem pregledu za leto 1910/1911, izdanem od naučnega ministrstva v naredbenem listu dne 15. januarja 1911, je bilo v tostranski državni polovici 296 gimnazij; med temi 21 malih gimnazij, dve 4razredni re-alni gimnaziji (starega značaja), 3 male realne gimnazije, 215 velikih gimnazij, 4 realne in ve-like gimnazije, 2 veliki realni gimnaziji (starega značaja), 47 osemrazrednih realnih gimnazij (tip A) in 2 reformni realni gimnaziji (tip B). Med temi se preosnavlja 34 hum. gimnazij v realne, oziroma reformne gimnazije in 4 realke v realne, oziroma reform. gimnazije.*

Preden se spustimo v nadaljnje razmotri-vanje, je treba te zavode točneje označiti po njih bistvu in učnem načrtu.

Tip A. Realna gimnazija ima 1.) osem razr. (prejšnja realna gimnazija le štiri nižje); 2.) od 3. razr. dalje se poučuje mesto grščine kak mo-derni ali deželni jezik (franc., angl., ital. itd.); 3.) realnim učnim predmetom je določen širši obseg in odmenjeno več časa.

Tip B. Reformna realna gimnazija je na nižji stopnji (4 razr.) nekaka nižja realka, to-rej brez latinščine in brez grščine; višja stopnja (4 razr.) pa dobi gimnazialni značaj s tem, da se poučuje od 5. razreda dalje latinščina kot ob-vezni predmet; grščine se sploh ne uče, a mesto nje kakega modernega ali deželnega jezika.

Tip C. V prvih dveh razredih so še vsi učenci združeni in se uče vsi po enotnem na-črtu, tudi latinščine. V tretjem razredu se uče-nec odloči ali za gimnazialno ali za realno smer; v prvem slučaju se uči grščine, v dru-gem pa francoščine kot obveznega predmeta, dočim ostane v ostalih predmetih pouk skupen.

To velja za 3. in 4. razred. V 5. razredu pa se prične popolna delitev: realisti opuste lat. kot obvezen predmet, a se je uče lahko še na-dalje neobvezno; zato pa se uče tekom višjih 4. razredov še angl., kemije in opisne geometrije. — Gimnazialci pa se uče še nadalje latinščine; prost predmet postane zanje prostoročno ri-sanje, ki je v nižjih razredih za vse obvezno; razun tega se lahko uče franc., angl., opisne ge-ometrije in kemičnih vaj kot prostih predme-tov. V višjih razredih je torej popolna delitev v realni in gimnazialni oddelek; od l. 1910/11 pa imajo na tem zavodu še poseben realno-gimnazialen oddelek, torej trojno cepljenje (»dreifache Gabelung«).

*) Statistični pregled za pričetek l. 1911/12 je objavil naredbeni naučnega ministrstva št. 1 z dne 1. januarja 1912. Na podlagi teh podatkov je stanje srednjih šol v Avstriji v tekočem šolskem letu sledeče: Vseh gimnazij je 316; med temi 20 malih gimn., 2 štiri-razr. realni gimnaziji, 4 male realne gimn., 218 velikih gimnazij, 4 realne in vel. gimn., 2 veliki realni gimn. (starega tipa), 62 osemrazr. real. gimn. (tipa A) in 4 reformne realne gimnazije (tipa B). Potem-akem je poskočilo skupno število gimnazij od lani do letos za 20 zavodov; prirastek 8-razr. realnih gimnazij je 15 za-vodov, reformnih realnih gimn. 2 zavoda. — V presnavlja-nju v 8-razr. real. gimn. je 33 gimnazij in 3 realke; razun tega se nadaljujejo realne paralele na 7 gimnazijah; v re-formno realno gimn. se presnavljata 2 realki, v realno gimn. dečinskega tipa pa 1 gimnazija. J. W.

II. Pravice absolventov.

1) Gimnazije: Absolventje z zrelostnim iz-pričevalom se lahko vpišejo kot redni slušatelji na vseh (4) fakultetah vseučilišč za vsakršne akademične študije; dalje kot bogoslovci na bo-goslovskih semeniščih; (v slučaju posebnega do-voljenja dotičnega ordinarijata) tudi brez ma-ture, samo z ugodnim zadnjim letnim izpričeva-lom. Dalje imajo pravico do študij na živino-zdravniški vis. šoli, vis. šoli za poljedelstvo, na konzularni akademiji, trgovskih akademijah; tudi na tehničnih visokih šolah, če prestanejo posebne izpite iz prostoročnega risanja, oziroma opisne geometrije; v tem oziru dajejo humani-stične gimnazije po novem učnem načrtu priliko za pouk v teh predmetih s tem, da se vpelje prostoročno risanje kot obvezen predmet (v nižjih razr.), v višjih pa opisna geometrija kot neobvezen.

2) Realke: Zrelostno izpričevalo daje pra-vico do študij na vseh visokih šolah tehničnega značaja in za vse tiste kakor gimn. izpričevalo, razen za vseučilišče. Vendar se morejo absol-ventje z maturo vpisati kot redni slušatelji na vseučiliščih na vseh fakultetah, če prestanejo posebno izkušnjo iz latinščine, grščine in mo-droslovne propedeutike (min. nar. z dne 28. aprila 1885, št. 7553), brez izkušnje iz grščine imajo pa iste pravice kakor absolventje realnih gimnazij (min. odl. 29. apr. 1910, št. 10.853).

3. Reformni zavodi. V obče veljajo za ab-solvente reformnih zavodov vseh 3 tipov iste določbe, torej iste pravice kakor za absolvente gimnazij in realk. Torej so zrelostna izpričevala teh zavodov širše vrednosti, kakor izpričevala gimnazij, oziroma realk za se: zato nudijo ab-solventom priliko za več in za različnejše stu-dije kakor gimnazijska, oz. realna zrelostna iz-pričevala. In baš v teh pravicah in tej obseznosti obstoji praktična vrednost študij na reformnih zavodih: 1. nudijo ti zavodi učencem priliko, da se laglje prilagodijo premetom sprico svojih zmoglosti; in 2. daje zrelostno izpričevalo re-formnega zavoda obenem skoro vse tiste pra-vice, ki jih daje gimnazijsko, oz. realno izpriče-valo samo za se.

Te pravice so: 1. Absolventje realne in reformne gimnazije se lahko imatrikulirajo na posvetnih fakultetah vseučilišč kot redni sluša-telji in delajo lahko vse državne izpite in rigo-roze; posebe: posvete se lahko juridičnim in me-dicinskim študijam sploh; filozofskim pa iz vseh modernih jezikov ter realist. predmetov. Uči-teljsko (profesorsko) izkušnjo iz klasične filolo-gije, iz latinščine in fran. (kot glavnih predme-tov), iz zgodovine in iz modroslovja smejo de-lati le tisti slušatelji, ki se izkazujejo, da so pre-stali najkasneje dve leti pred sklepom predpisa-nih vseučiliških študij dopolnilno izkušnjo iz grščine v obsegu zahtev pri gimnazijski zre-lostni izkušnji. To izkušnjo napravijo lahko na kakih gimnazijah ali pa pri posebe za to določeni izpraševalni komisiji na univerzi.

Zato se osnujejo na univerzah tudi poseb-ni učni tečaji za lat. in grščino. — Slične do-ločbe veljajo za teološke študije (min. odl. z dne 12. decb. 1909, št. 49.645), da morajo absolventje reform. zavodov prestati posebno izkušnjo iz grščine v obsegu gimnazijskih zahtev. Dodatno izkušnjo iz grščine morajo delati tudi tisti osmo-šolci, ki so od pristojnega ordinarijata sprejeti v semenišče samo na podlagi letnega izpričevala (brez zrelostne izkušnje).

2. Absolventje osemr. realnih gimnazij in realnega oddelka dečinskega tipa (C) se pripu-ste brezpogojno kot redni slušatelji tehničnih vi-

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvobo-ditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski. (Dalje.)

Gratuliram ti glede Rade; da, tudi glede prijatelja! Bodi srečen!... A da boš vedel, da je to, kar pravim, »tajna stvar«, ti povem, da razun popa v vasi le ti edini ničesar ne veš o tem... Nu, le reši Bolgarsko, gospodično Rado napravimo cesarico.

Pismo je došlo včeraj, ni bilo znano kako. Bilo je brez podpisa.

Kandov je raztrgal ta podli list, napljuval nanj ter odšel.

XXV.

Vstaja.

Že je bil peti dan, kar je Klisura vstala. Vse delo je prenehalo; vsak drugi interes je umolknil; nenavadno ganutje se je izražalo na vseh licih. Mesto je bilo zbegano, vznemir-jeno in razjarjeno; omamljajoč zrak je pihal po ulicah... V teh petih dnevih so Klisurčani preži-velj nekoliko življenj — pet stoletij, polnih strahu, nadeje, navdušja in obupa... Vse to, kar so videli in delali, v čemur so si poprej do-mišljevali, da je še zelo, zelo daleč, prišlo jim je sedaj kot nekak težak sen ter jih pripravilo malone ob pamet.

Dne 20. aprila je klisurski predstavitelj na glavnem zborovanju, ki se je vršilo pri Mečki, dospevši iz Koprivčice, katera je še tega dne

vstala, objemal domače in jim naznanil, da je odbila ura vstaje... Kmalu na to so se zapri-seženci zbrali v šoli in Karadčev, ko so odpeli pesem: »Boj je nastal, srca nam vneto bijo«, je imel ognjen govor in Klisura je z burljivim navdušjem ob glasovih zvonov proglasila vstajo. Zares so bila razposlana pisma komite-tom ostalih balkanskih mest, naj tudi vstanejo in podpro gibanje v Klisuri in Koprivčici. Ime-novani so bili desetniki in načelniki straž, a vsi so hoteli domov, da se oborožijo. Streljali in po-dili so s krogliami zaptje, toda brez posledic, kajti ti so se rešili z begom na Balkan. Vsi moški so bili odpeljani iz mesta ven na višine. Po vseh teh strateških točkah so bile razpo-stavljene straže po 15 do 20 mož. Nikogar niso spustili več nazaj v mesto; bilo je dano povelje, naj hrano in druge potrebne reči donesajo sem-kaj slehrnemu domači. Vstaši so bili oboro-ženi s čem je kdo mogel.

Naslednjega dne, ko so v cerkvi molili na kolenih duhovniki in ženske — zakaj moške so bili v taboru, da rešijo Bolgarsko iz sužnosti — so mestni prednji ljudje, z veseljem pridru-živši se k vstaji, izvolili bojni svet kakor tudi glavnega poveljnika vstašev. Po obedu so z veliko slavo odnesli zastavo z levovim zna-menjem na višino »Zli Dol« ter je izročili bori-teljem. Ostanek dneva se je uporabil za imeno-vanje načelnikov na raznih utrjenih višinah, na pripravljene streliva in drugih potreb za vstaše in na določitev raznih naredeb glede obrambe mesta. Toda poročila, ki so dohajala od zunaj, niso bila vesela: razun Srednje Gore ni vstalo nobeno drugo mesto. Noč je zalotila vstaše močno potrte.

Dne 22. aprila so vstaši umorili dva po-potna Turka. S tem se je vstaja krstila s krvjo in žreb bil vržen. Toda zaman so se ozirali z

višav, hoteč zagledati v plamenu kakšno turško vas v Stremski dolini, dogovorjeno to zna-menje, da je Kableskov tudi ondi razburil bol-garske vasi... Pa so si v gorovju poiskali zavetje in skrivališče za rodbino, a v Kopriv-ščico so poslali po pomoč.

Dnevni svet je našel vstaše zamrečene in potrte na duhu. Dan sv. Jurija nikogar ni oves-elil in zvon, vabeč pobožni narod v cerkev, je zvonil ganljivo, kakor bi vabil na pogreb. Nakrat pa je to zvonjenje oživilo in donelo zmagovalno, a lica vstašev so zažarela od ra-dosti. Volov je pripeljal iz Koprivčice pomoč, obstoječo iz petdesetih vstašev, večinoma kmet-ov iz srednje-gorskih vasi. Krenil je naravnost proti cerkvi, kjer se je vršila slavnostna po-božnost... Zvonovi so zadoneli še bolj sla-vnostno. Potem je Volov s svojo družino, z du-hovniki in posvetnimi prapori odšel na svoje mesto. Ondi so obsodili k smrti nekoliko ci-ganov in Turkov, ki so jih zasačili pri vohun-stvu. Enega izmed njih je sam posekal s sabljo. Po teh pripravah se je Volov sam vrnil v Ko-privščico. Ostali čas se je uporabil na izvršilo okopov.

Naslednji dan je zopet zavladala potrlost. Zaman so se daleko glede straže ozirale po cele ure, kedaj končno zagledajo tako težko pri-čakovani požar v dolini. Kableskova odprava se je brez uspeha vrnila v Koprivščico. Ti moški popotniki, ki so bili dospeli semkaj v pr-vih dnevih vstaje, so napravili, da je vse tiho in mirno v dolini in da ni kakega znamenja po bližnji vstaji... Od včeraj pa so tudi popotniki nehal dohajati... Namesto teh se je prika-zalo na grajski cesti nekoliko Turkov na konjih, ki so vstrelili, pa zopet zgini. Potrlost je rastla. Ni pomagalo ne prigovarjanje pogum-nojših, katerih število pa se je manjšalo vsake

uro, ne dogovori, niti stroga graja.

To žalostno razpoloženje duha v vrstah klisurskih vstašev se je povečalo še dne 25ega aprila. Videli so, da so prepuščeni sami sebi, iz-ročeni na neizogibni pogin... Ta je bil očvi-den. Perišče braniteljev, ki jih je moglo mesto utrpeti, vsega skupaj dvestopetdeset kmetov, razpršenih na vse strani, ni bilo zadostno, da bi odbilo strašno tropo bašikov, ki pri-hrume kakor od vzhoda, tako tudi od zapada... A čakati nove pomoči iz Koprivčice ni bilo mo-gotve; ona je sama potrebovala pomoč. Potrlost in malodušnost se je slično kugi širila po vseh utrdbah. Disciplin je oslabevala, začulo se žalovanje, godrnjanje, zbadanje — napoved-niki demoralizacije — je zamenjalo navduše-nost prvih dni vstaje. Niso še videli sovraž-nike, toda čutili so, da je neizogiben grozen. Vstaši so bili podobni razbiti vojski — brez boja, splašeni čredi srn, stisnjenih v nekem kotu brez izhoda, poslušajočih rjovenje ropnih zve-rin. Le malo je bilo takšnih, ki so se ohranili zavest in še manj takšnih, ki so gojili vsaj iskrico nadeje v dober vspeh. K naravnemu trp-ljenju se je pridružilo še fizično: mrzel veter je pihal po noči od Balkana, od katerega so trpnili udje braniteljem v vlažnih okopih, v ka-terih so bili prisiljeni prenočevati ne da bi si zakurili. Zlasti revni krojači, ki so vse svoje življenje prebili pri miroljubnem delu z iglo v roki ter sedaj spremenjeni v vstaše in oprem-ljeni z orožjem, so bili vredni pomilovanja. Za-molklo stokanje in vzdihanje se je čulo po noči po nasipih, v katerih vsled mrazu in razčilej-nosti nihče ni mogel zatisniti očesa.

»Živelo cesarstvo, bulka!« so se pozdrav-ljale babice na ulici prvi dan vstaje.

»Zadali smo si, brate, pogoreli smo«, so si šepetali najbolj ognjeni zapriseženci.

Milijon kron globe. V drugem dunajskem okraju je obstajala neka trdka, ki so jo oblasti že delj časa sumile, da ne naznači pravih svojih dohodkov davčni upravi, vsled česar ima ta okolo 100.000 kron škode. Te dni se je pa dokazala resnica teh sumen, vsled česar je davčna uprava kaznovala trdko z desetmesečno globo zatajene svote v znesku enega milijona kron.

Kinematograf »Ideal«. Še danes in jutri si-
jajna tragedija »Igra življenja« z najboljšo ple-
salko sveta avstralsko divjo Saharet. Zadnja
predstava je na vrhu in traja dve uri. Vrt je
popolnoma prenovljen in so sedeži pri mizah
tudi numerirani tako da si vsakdo mizo že
vnaprej naroči.

DRUŠTVA.

»Sokol I.« vnovič vabi bratsko članstvo,
da se v obilnem številu udeležijo »Vseslovan-
skega Sokolskega zleta v Pragi.« Kdor se zleta
udeležijo, naj prijavi svojo udeležbo društvu
nemu tajniku zadnji čas do 20. t. m. S prijavo
naj pošlje tudi 7 K za legitimacijo. Cenjene dru-
žine, ki reflektirajo na sedeže, opozarjamo, da
je skrajni čas, da si iste oskrbe. Zvezni po-
sebni vlak odhaja dne 26. junija popoldne ob
3.50. Vožnja stane 32 K. Povratek iz Prage je
poljuben, s katerikoli vlakom tekom 30 dni. Po-
drobna navodila za zlet čitajte v zadnjem »So-
kolskem Vestniku«. Upoštevajte naše opomine
in držite se reda sicer Vas dolete na zletu razne
neprilike. Kdor ima kaj primerne za sokol-
sko razstavo, pošlje naj bratu J. Mulačku te-
kom tega tedna. Za vrnitev jamčimo. Na zdar!
Odbor.

Opozarjamo ponovno, da se vrši v sredo,
dne 15. t. m. ob pol 8 uri zvečer v »Narodnem
domu« važen sestanek narodnega delavstva,
malobrotništvu in uradništvu. Kdor ni slučajno
dobil vabila, naj istega dvigne pravočasno v
prostorih nar. soc. izobr. društva »Bratstva«
ali pa v podružnici »Zveze jugosl. železničar-
jev« v Narodnem domu vsak večer ob pol 8.
do pol 9. ure. Slovenske sestre, dobrodošle!
Bratje! Narodni socialisti! Bok ob boku za so-
cijalno in narodno pravičnost in enakoprav-
nost! Naprej — toda z delom! — Pripravljeni
odbor »Nar. soc. Zveze«.

Trst in Primorje.

Opozarjamo naše čitatelje, da je bil včeraj
»Dan« konfisciran, ker so nastopili v Ljubljani
v tem oziru hudi časi, in je vsled tega imel list
zamudo ter je prišel bolj pozno v Trst. Sicer
je list že pred osmo uro raznešen. V ponedeljk-
jih je dobili list po tobakarnah tudi šele ob
11. uri, ker izide vsled nedeljskega počitka
pozneje.

»Dan« v Trstu. Sedaj se prodaja »Dan« v
Trstu tudi v ulici Instituto (tobakarna Mezgec)
in v ulici Feriera (tobakarna Marič) — poleg
v drugih tobakarnah.

Smo proti ali nismo? V Trstu so nastala
neka nesporazumjenja glede našega stališča
pri narodno socialnem gibanju na Slovenskem.
Predvsem izjavljamo, da je naš list neodvisen
političen dnevnik, ki se ne bode uslužil nobeni
politiški stranki, frakciji ali klikli. Tako se ne
bode uklenil tudi nobene organizacije. Podpiral
pa bode odločno vsako napredno narodno
stremljenje, a brezobzirno bode trebil to, kar je
gnilega, ker ravno v zadnjem času se je po-
kazalo, da je na vseh straneh mnogo gnilebe,
ki odločno škoduje narodnemu in naprednemu
razvoju. Glede delavskega izobraževalnega
društva smo že pred kratkim povedali, da ga
smatramo za nepotrebno in to posebno, ker
poznamo prav dobro njega tendence in mu je
narodni socializem le krinka, pod katero se
skriva čisto navadne osebnosti. Drugačno
stališče pa zavzemamo glede čistega narodno
socialnega gibanja ne samo na Slovenskem,
temveč po vsem slovanskem jugu. Tako giba-
nje pa tudi najtopleje pozdravljamo, ker je
že čas, da prodre tako gibanje, ki bode dalo
našemu narodu novega življenja, tudi enkrat
do nas. Kakor bi bilo želeži, da se razvije pri
nas čista agrarna politika, ki ne bode uklenjena
in izrabljena od aristokratske politične stranke;
tako je na drugi strani odprti pot v domovino
narodnemu socializmu; in vstalo bode novo,
prerajeno politično življenje tudi pri nas! Za-
torej je čisto napačno mnenje, če se obrne
vsaka razprava o narodnem socializmu le na
Trst, ker nihče ne more danes oporekati, da
je narodno socialno gibanje že močno ukore-
ninjeno tudi v Ljubljani, potreba ga je le trdno
in močno organizirati. Clanki so torej v prvi
vrsti se nanašali na Ljubljano, so pa naši od-
meva le vsled skladnosti razmer tudi v Trstu.
Vstrajamo pa pri trditvi, da smo odločno proti
»Delavskemu izobraževalnemu društvu« in to
vsled neskladnosti njega z danimi razmerami,
kar znači za Trst škodo za narodni razvoj in
tudi delavstvo. Neodvisnost vzdržujemo na
vse strani.

Skupščina Ciril Metodove družbe za Istro.
Letošnja skupščina Ciril - Metodove družbe
za Istro se vrši v Zameru pri Reki in sicer dne
19. maja. V Zameru sprejmejo na najsloves-
nejši način skupščinarje in vse došle goste iz
Reke in reških področij.

Fijasko stavke v Pulju. Stavka v Pulju je
končana s popolnim porazom za delavstvo.
Pogajanja so ostala brezuspešna in že danes
lahko trdimo, da je precej vagana tudi ek-
stencija tistih delavcev, ki so bili »provizorično«
sprejeti nazaj v službo. Delavci so sedaj siro-
maki, ker bodo morali iskati sedaj drugod
kruha in bodo čisto gotovo trpeli vsled tega
škodo. Poleg stavke so padle tudi žrtve v roke
sodnije. Gotovo je, da bi nihče rad sedaj ne
menjal s tistimi dvajsetimi, ki so bili odgnani
vsled zadnjih dogodkov v zapor. Ne postav-
ljamo se na stališče kapitalistov, kajti to je
gotovo tiraniziranje, če preganjajo kapitalisti
ubogega delavskega trpina vsled tega, ker je
hotel dati tudi enkrat duška svoji pravični
duši in je manifestiral za svobodo zatiranih;
vse obsodbe je pa vredno postopanje delav-
skih voditeljev, ki bi morali tudi malo pregleda
imeti v bodočnost in bi v odločilnih trenutkih
nastopali energičnejše — na pravih mestih.

*Spominjajte se dijaškega
društva »Domovina«!*

Ponarejalci denarja.

Policija našla pet vreč denarja.

Na Hrvaškem in na ogrski meji je že dolgo
časa krožil v prometu ponarejeni kovani in pa-
pirnati denar. Ponarejevalci so razpečali že
toliko denarja po vseh deželah obeh polovic,
da so oblasti napele vse moči, da pridejo zli-
kovcem na sled. Zadnje mesece se je posebno
na Dunaju, na Nižjeavstrijskem in Gornjeav-
strijskem pojavilo mnogo ponarejenega papir-
natega pa tudi kovanega denarja. Dunajska
policija je odredila obširno preiskavo, a vse
zaman. Bilo je sicer aretiranih par oseb, ka-
terim pa se ni moglo dokazati nobena krivda.
Pred dvema mesecema je avstroogrška banka
razpisala nagrado 20.000 K za onega, ki bi pri-
šel na sled ponarejevalcem denarja. Oblasti
so že obupale nad vsakim uspehom, ko je vče-
raj došla iz Zagreba nenadoma vest, da so po-
narejevalci denarja

že aretirani.

Policija je namreč dobila obvestilo, da se
v Bjelovaru v Slavoniji nahaja oseba, katero
ljudstvo sumi, da ponareja denar. Šef krimi-
nalne policije Kopsa se je takoj podal na lice
mesta in osumljenca aretirati. Sled je bila prava.
Aretiranec je sicer izjavil, da on ni ponareje-
valec denarja, na drugi strani pa je priznal, da
ima denar od nekega

litografa v Koprivnici.

Kopsa se je nato odpeljal v Koprivnico,
zastražil vse dohode do litografove hiše in hišo
potem natančno preiskal. Sreča mu je bila
mila, uspeh popoln. Na dvorišču je našel polno
vrečo kovanega in papirnatega denarja. Lito-
graf je takoj po aretaciji izjavil, da ni on fa-
briciral denar, ampak neki

fabrikant orgelj

v Križevcih. Ko je dospel Kopsa v Križevce je
aretirati fabrikanta in vso družino. Pri hišni
preiskavi je našel štiri vreče kovanega denarja,
nekaj papirja in vso aparaturo za kovanje de-
narja. Falsifikati so nad vse pričakovane po-
srečeni, tako da jih celo izvedenci zelo težko
spoznajo od pravega denarja. Metalni denar
ima čisto isti zvok kakor pravi novic. Ker po-
narejevalec papirnatega denarja še sedaj
niso prišli na sled, je skoro čisto gotovo, da so
ti aretiranci fabricirali papirnati denar, vsled
česar pripade nagada 20.000 K policijskemu
šefu Kopsi.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 14. maja. Zbornica je danes spreje-
la po govoru generalnih govornikov v drugem
in tretjem branju zakonsko predlogo glede iz-
premembe kazensko pravnega reda, oz. ka-
zenskega zakonika. Nato so sprejeli brez de-
bate po poročilu poslanca dr. Rennerja zakon
o razmnoževalnih aparatih. V današnji seji je
položil zaoblubo tudi novi poljski poslanec
dr. Roman. Po predlogu o zakonu, glede raz-
množevalnih aparatov, se je vršila kratka de-
bata o zakonu glede potov za silo. Popoldne
ob 2. se je sestal konvent seniorov, da se po-
svetuje o predbinkoštnem delavnem programu
zbornice. Pred vsem se je baval konvent z za-
htevo nemškega Nationalverbanda glede pro-
računskega provizorija, ki naj bi se glasom
tega predloga ne obravnaval v zbornici v
prvem branju, marveč odkazal takoj proračun-
skemu odseku. Na drugi strani pa označujejo
ta predlog kot nesprejemljiv, ter so poslanci
mnenja, da uradniška pragmatika ne bo prišla
pred Binkošti na dnevni red.

sekal in se pomikal naprej. Nova sila je bila
nevzdržljiva. Brez besede, brez krika, korak
za korak je šla naprej in ubijala, uničevala. Vse
se je preplašeno umikalo.

— Rokovnjači! Rokovnjači! ... je tulilo
vse vprek.

— Rokovnjači! je zašepetal Passavant, ki
je slonel tekom čelaga boja oprt na zid in si
skušal razložiti nenavadni dogodek. Videl je,
kako se je praznila dvorana pod silnim prit-
skom, kako so pometali rokovnjači pet ali šest
mrtevcev skozi okno, nato pa trdno zaprli in
zapahnilo vrata. Število njih je naraslo do pet-
indvajset; bili so to čudni ljudje. V obličju
suhi in ogoreli od vremena, po postavi žilavi,
naglih in odločnih kretanj, blestečih in mrzlih
oči, kakor ljudje, ki jim ni dosti na življenju.
Človek bi dejal, topla sestrskih volkov ob
času hude zime globoko v zasneženem gozdu.

— Kdo ste? jih je vprašal Passavant.

Eden izmed njih je stopil pri tem vpraša-
nju naprej. Bil je visoke postave in na prvi mah
je bilo videti, da je poglavar krdele.

— Ali me ne poznate? je dejal.

Passavant ga je pozorno gledal, ali ni se
mogel domisliti. Odkimal je z glavo, nakar je
oni vprašal dalje:

— Ali ste slišali govoriti o Poliferu? *

* Ime Polifer ni izmišljeno, ampak ravno-
tako zgodovinsko je kakor pridevek vojvode
Burgundskega, dasi manj slavno. Polifer je bil
poglar rokovnjaške čete, ki je strahovala v
začetku 14. stoletja pariško okolico, kakor je
v istem času strahoval Ivan Neustrašni Pariz
sam.

RAZBITA POGAJANJA.

Budimpešta, 14. maja. Justhova stranka je
pri kompromisnih izjavah izjavila, da ne
more smatrati Lukacseve volilne reforme za
podlago kompromisnih pogajanj. Justhova
stranka zahteva splošno in enako volilno pra-
vico. Pogajanja med Justhovo stranko in vlado
so raditega prekinjena. V prihodnjih sedaj dr-
žavnega zbora bo stališče Justhove stranke
napram brambni predlogi neizpremenjeno.
Opozicija ne sprejme niti provizorija in gre
tudi nadalje v boj.

KOMISAR CUVAJ PROTI BELGRAJSKI RAZSTAVI.

Zagreb, 14. maja. Komisar Cuvaj je pozval
k sebi one hrvaške slikarje in kiparje, ki so
nameščeni v deželnih oz. državnih službah, ali
delajo v deželnih ateljih in so prijavi svojo
udeležbo za belgrajsko razstavo, ter jim izre-
kel željo, da naj se ne udeleže belgrajske raz-
stave, ter da naj na ta način preprečijo raz-
stavo. Umetniki so pa izjavili, da se razstava
tudi v tem slučaju ne prepreči, ako vsi odvisni
umetniki ne razstavijo, ker se je prijavi do-
voljno število drugih umetnikov. Sedaj pa je
komisar izdal odredbo, da se noben slikar, ki
je nastavljen od vlade, ne sme osebno udele-
žiti belgrajske razstave.

IZPITI SRBSKEGA PRESTOLONASLED- NIKA.

Belgrad, 14. maja. Jutri polaga na tukaj-
šnjem vseučilišču srbski prestolonaslednik
Aleksander pred stalno komisijo državni izpit
iz kazenskega in državlanskega prava v pe-
tek in soboto pa izpizite iz finančnih ved, ter
narodne ekonomije

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pis-
menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. —
Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vaaprej;
zunanjti inserenti v znakuh. Zaključek malih oglasov
ob 6. uri zvečer.

Mala mesečna soba na novo opremljena s
popolnoma separiranim vhodom se odda za
16 K mesečno. Studentovska ulica št. 9. II. nad-
stropje. 346—2

Meblovana soba s posebnim vhodom se
tako odda. Gledališka ulica št. 6. II. nad-
stropje št. 9. 344—2

„NARODNA KAVARNA“.

Novo došla, priljubljena elitna

dunajska damska kapela

koncertuje vsak večer.

Začetek ob pol 9 zvečer. Vstop prost.
Slavnemu občinstvu in rodoljubom iz dežele se pri-
poroča za obilen obisk

FRAN KRAPEŠ, kavarnar.

Cirkus

brata STUTZBART.
Danes 15. maja
otvoritvena
predstava.

polastiti se vas in vas izročiti velikemu tribu-
nalu. Ali se hočete udati in nam prostovoljno
slediti? Lahko se vam to šteje v dobro ...

— To je strašno, je ponovil Passavant.

— Ne skušajte se ustavljati. Prijeti vas mo-
ramo živega in vas živega izročiti pariškemu
krvniku. Pozivam vas, da oddaste svoj meč.

Passavant ga je pogledal s krvjo podplu-
tim očesom. Videl je, da so se Ocquetonville-u
pridružili še Scas, Courtheuse in Grimes. Stali
so z naperjenimi meči in ramo ob rami v eni
vrsti pred številno množico oborožencev. Ali
vsi štirje so vidno trepetali pred možem, ki jih
je divje gledal iz mrčne odprtine vrat, kamor
se je bil zopet umaknil.

— Udaite se! so kriknili vsi štirje na-
enkrat.

Blazna misel se je poznala sedaj po ple-
mičevi zavednosti. Umrjem, je pomislil, ali
umrjem kakor junak ... Vzdignil je rapir vi-
soko na glavo in tako nekrit stopal na teraso.

Obvladal je iz vzvišenega stališča celo
množico. Oči so mu metale strele, nosnice so
se tresle v hropečem dihanju; razmršen, bled,
umazan od krvi je izgledal pošastno kakor pri-
kazen. Prestrašeno mrmranje je šlo skozi napa-
dalce. Grozen mir je legel na dvorišče in na
ulico in Passavant je govoril, obsojal na smrt:

— Ocquetonville, Ocquetonville, od moje

roke pogineš! Scas, ali čuješ?

— Čujem! je jeknil Scas brez volje.

— Scas, od moje roke pogineš! Courte-
heuse, ali čuješ?

— Čujem! se je oglasil poklicani kakor iz

groba.

Hiša Saint-Pol. 99

Tuge trta javlja Vsem sočutečim
žalostno vest, da je preminul po dolgem
hudem dušnem boju naš edini, iskreno
ljubljeni sin,

Hugo Jean Jeretin

četovodja v c. in kr. pešpolku Hugo vitez
pl. Milde št. 17

v najlepši dobi svojega življenja.

Pozemski ostanki nezabnega se pre-
peljejo dne 15. maja, ob 3. uri popoldne
iz mrtvašnice c. in kr. garnizijske bolnice
št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Nezabnega priporočajo v pobožno mo-
litev in blag spomin žalujoči starši

Davorin Jeretin, c. kr. okrajni tajnik,

Marica Jeretin, roj. Martens.

Ljubljana Litija, 13. maja 1912.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Modistinja

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg

priporoča cenjenim damam vsakovrstne

slamnike

O na nižjih cenah. Sprejema tudi vsa popravila
ter jih izvršuje točno in najceneje.

Za obilen obisk se priporoča

195

Minka Horvat.

Viktoria Sterniša

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Največja zaloga moških, dam-
skih, otroških in prstnih gor-
skih čevljev. Elegantna in jako
skrbrna izvršitev po vseh cenah.

Najpriležnejši čevlji sedanjosti.

Najfinjši
SPIRIT
 iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po
 nizki tovarniški ceni veležanjarna 250
M. ROSNER Co.
 v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

FR. P. ZAJEC
 Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
 priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblast-
 veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj
 optični zavod.

 Daljnogled, toplo-
 mere, in zrakomere
 vseh vrst.
 Očala, ščipalniki na-
 tančno po zdravni-
 škem receptu.
 Cenike pošiljam na
 zahtevo zastonj in po-
 štnine prosto.

„Učiteljska tiskarna“
 v Ljubljani
 r. z. z. o. z.
 Franciškanska ulica šte. 8
 je najmoderneje urejena in oprem-
 ljena za tisk vsakovrstnih
 tiskovin: knjig, brošur,
 urad. tiskovin, not,
 lepakov, vizitk,
 in kuvert.
 Litografija. - Stereotipija. - Naj-
 modernejšie črke in okraski.
 Tisk v različnih barvah.
 Najlinejša izvršitev.
 Solidna in točna
 postrežba.

„DAN“ se prodaja po vseh
 tobakarnah po 6 vin.

Največja zaloga ur, zlataine in srebrnine
H. SUTTNER
 Ljubljana, Mestni trg št. 25.
 Lastna potokolirana tovarna ur v Švici.
 Tovarniška znamka

„IKO“
 Cenik zastonj in poštnine prosto.

Priznано najboljšie **slovensko pivo** iz delniške pivovarne Laški trg
 se toči v hotelu „ILIRIJA“.
Kavarna je vsako noč do jutra odprta.

Št. 15780.
Razglas.

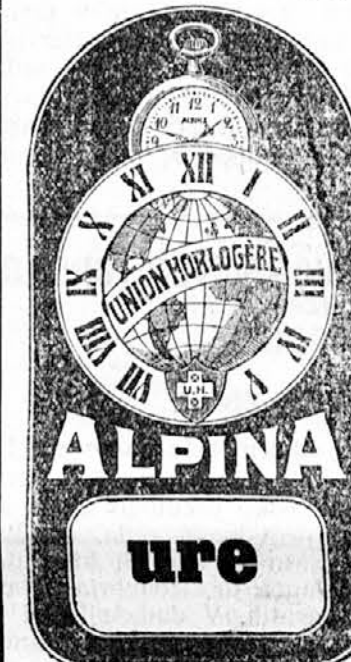
V nedeljo, dne 19. maja t. l. ob 3. popoldne se bode oddala potom
 javne dražbe v najem košnja mestne senožeti v Črni vasi, ki služi za kemično
 poskušališče.
 V ponedeljek, dne 20. maja, ob 9. dopoldne se odda košnja mest-
 nih senožeti pri Podturnskem gradu (Tivoli).
 V torek, dne 21. maja, ob 9. dopoldne se odda košnja na ljubljans-
 kem gradu.
 V sredo, dne 22. maja, ob 9. dopoldne se odda košnja travnikov pri
 mestnem konjaču ob Zeleni poti in pri Kolesiji.
 V četrtek, dne 23. maja ob 10. dopoldne se odda košnja v Rakovi
 jelši in travnik ob Kravji poti.
 V nedeljo, dne 2. junija, ob 3. popoldne se odda košnja Jezuvi-
 tarica pod Margom.
 Zbirališče najemnikov vedno na dotičnih travnikih.

Mestni magistrat ljubljanski
 dne 10. maja 1912.

Zupan:

dr. Ivan Tavčar, l. r.

Za birmance
 priporoča
„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,
 Ljubljana, Mestni trg šte. 5.
 obleke, klobuke in slamnike za dečke, kakor tudi obleke za deklice.
 Velikanska izbira izgotovljenih oblek za gospode in najnovejša konfekcija
 za dame.

ZA BIRMO!
 Najboljši in najcenejši vir za nakup birman-
 skih daril.
Največja izbira ur,
 zlatnine, srebrnine.

 Srebrne moške ali damske ure po K 9 80; zlata damska ura K 23—;
 sreb. verižica K 3—; sreb. dvostranska veriž. (zelo moderna) K 4—.
Fr. Čuden, Ljubljana,
 Prešernova ulica št. 1
 (samo nasproti franč. samostana).
 Lastna tovarna ur v Švici. Precizijske ure Alfa, Union,
 Seeland.
 1887 Jubilejni cenik zastonj! 1912

Kavarna Leon
 Celo noč
 odprto
 Celo
 noč odprto

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
 K 8,000.000. K 800.000.
 Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)
 Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
 Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih
4 1/2 %

— 394 —

— Courtehouse, od moje roke pogineš.
 Guines, ali čuješ!
 — Čujem, je zatulil Guines.
 — Guines, od moje roke pogineš!
 Začel je stopati po stopnjicah, grozen,
 vzravnal, z mečem nad glavo... Volje so se
 pojemajoče odmaknili. Dospevši na tla, je
 Hardy prvič udaril. Sama od sebe so se dvig-
 nila jekla četvorice v obrambo. Ali prepozno...
 Passavantov meč je bil predrl Guinesove prsa
 skozi in skozi. Nesrečnež je zatulil od bolečine,
 stal dva trenutka kakor delan iz kamna, nato
 pa se je zgrudil znak.
 — Courtehouse! je kriknil plemič. Na tebi
 je vrsta...
 Sledil je drugi sunek in drugi krik. Poleg
 Guinesa se je zgrudil človek. Ali Courtehouse
 ni bil; zakaj, najsi je trajalo vse skupaj le nekaj
 trenutkov, so imeli ostali trije časa, razkočiti
 na obe strani. Sunek je ubil tujega napadalca.
 Passavant je iskal obsojeno trojico, ali ni je
 mogel uzreti. Pomešali so se med pritiskajočo
 množico. Umakniti se je moral pod navalom
 zopet na stopnjice, kjer je spretno zadrževal in
 odbijal napadajoče meče, sulice in bodala.
 — Živega, ujemite živega! se je oglasil iz
 množice Scao.
 — Obkolite ga, ne pustite mu do vrat!
 Passavant se je premišljeno umikal;
 mnogo bi jih že lahko pobil, ali meč mu ni hotel
 ubijati. Čudna grenkoba mu je stisnila srce.
 Jasnó je videl, da ni rešitve, da so uničene vse
 njegove sanje, vse njegovo koprnenje po živ-
 ljenju, po solncu, po ljubezni... Zakaj v tem
 trenutku, ko mu je sedela smrt na tilnik, je spo-

znat, da ljubi Odette, da jo ljubi s slednjo kap-
 ljo krvi, da jo ljubi strastno, vroče...
 Glava mu je postala razbeljena, skušal je
 misliti, rešiti se, ali zaman. Roki sta gibalí sami
 od sebe in ga branili pred besnečo tolpo. Po-
 tisnili so ga po stopnjicah v veliko dvorano in
 se varovali raniti ga smrtno. Ponovila se je
 ista bitka, kakor pred leti, ko ga je premagal
 Bois Redon, pritiskivši ga ob steno...
 — Živega, živega, so se razlegali krikí
 krog in krog.
 — Mrtvega! je zatulil naenkrat Hardy z
 mrtvaškim nasmeškom na ustnicah.
 Hkratu se je vrgel naprej, divje vpletajoč
 z rapirjem v trdnem prepričanju, da ga morajo
 posekati. Začel je deliti smrt na levo in desno,
 hipoma vzdigoval orožje nad glavo in se iz-
 postavljal udarcem... Pa ničesar ni bilo, le
 oklep okrog njega mu je postajal nevarnejši.
 Moči so mu pešale, zakaj izguba krvi se je ve-
 čala čimdalje bolj. Čutil je, da mora podleči
 vsak hip, da ga vjemo živega, da ga obesijo,
 razkosaajo, osramote njegovo ime, njegov spo-
 min.
 — Hardy, Passavant le Hardy!
 Strašno je pretresel in prevpil bojni ta krik
 oglašujoči hrup. Plemič se je izročal smrti, plemič
 je naskočil...
 Bil je to njegov zadnji pogon. Oklep pred
 njim se je stresel in se odmaknil. Kakor v snu
 je čutil, da so ga pograbile silne pesti, potegnile
 ga iz strašnega meteža in petnajst divjih orja-
 kov je napravilo pred njim trden zid. Vnovič je
 začela dvorana odmevati v trušču, hrupu in
 zdihovanju ranjenih. Orjaški zid je besno bil in

— 395 —

Ker se pride dandanes pri hudi
 konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj ku-
 piti ali prodati, ali ki iščejo službe,
 da naj inserirajo v izbornem in
 zelo razširjenem slovenskem ne-
 :: odvisnem dnevniku ::

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po
 najnižjih cenah „Prva anončna pi-
 sarna“ v Ljubljani, Franciškanska
 ulica šte. 8, katera daje radevolje
 tudi vse za to potrebne informacije.